



Till Utrikesdepartementet

SIDA 1 av (7)

ud-plattformen@foreign.ministry.se

Diakonias bidrag till UD med anledning av den biståndspolitiska plattformen

Stockholm, 2012-06-29

Rätt fokusering för resultat

Diakonia vill börja med att tacka för möjligheten att bidra till utformningen av den kommande biståndspolitiska plattformen.

Diakonia välkomnar en biståndspolitisk plattform som kan skapa en större tydlighet inom det svenska biståndet. Huvuduppdraget för processen kring plattformen bör vara att hitta rätt när det gäller analysen av hur långsiktiga resultat skapas. Med rätt analys kommer långsiktiga och kostnadseffektiva resultat.

Vi inleder detta bidrag med att sätta in biståndet i dess globala sammanhang, sedan följer vår syn på svenska civilsamhällets roll i biståndet och till sist ger vi några konkreta exempel på resultat av vårt arbete.

Mänskligheten står inför en stor utmaning i form av klimatkrisen, som i första hand drabbar de som inte bidragit till problemet; människor som lever i fattigdom och utsatthet. Klimatförändringarna är också del av och påverkar krisen för naturresurserna. Tillgången på basala fundament för vår förmåga till global utveckling: vatten, mark och stabila ekosystem är hotad.

Samtidigt ser vi en fattigdomskris. Bilden av världens utveckling är komplex. I Asien har politiska och ekonomiska reformer och ekonomisk tillväxt lyft många ur fattigdom, men samtidigt lämnat människor efter. I Afrika ser vi samma tendens, ekonomisk tillväxt på många håll, men samtidigt en förlamande fattigdom. Svältkatastrofen i Somalia var en illustration av hur destruktiva faktorer samspelar: konflikter, förändrat klimat och förstörda samhällsliga institutioner skapar misär. I Latinamerika har Brasilien kombinerat stark ekonomisk tillväxt med sociala reformer, som lyfter människor ur fattigdom. Respekten för mänskliga rättigheter världen över är fortfarande förfärande, och den ekonomiska utvecklingen sker inte inom ramen för vad världens ekosystem klarar av.

Det är detta som är ramen för det svenska arbetet för global utveckling. Det är så det skall ses, biståndet har visserligen sin politik, men all svensk politik skall i enlighet med PGU samstämt verka för global utveckling. De globala utmaningarna är sammanvävda och så behöver även politikens olika delar att vara. Det finns dock målkonflikter inom svensk politik, och utan att identifiera och åtgärda dessa riskerar biståndets effekt att minska. Vi kan inte med ena handen verka för, och med den andra motverka en hållbar global utveckling. Klimatpolitik, vapenexport och internationella spelregler för företag påverkar vår biståndspolitikens förmåga till

ADRESS Box 14038, 167 14
Bromma
BESÖK Gustavslundsvägen 18,
Alviks Torg
TEL 08 453 69 00
FAX 08 453 69 29
Diakonia.se



långsiktiga resultat. Biståndet är en liten del av de globala processerna. Men biståndet är viktigt och rätt använt ger det resultat: bekämpar förtryck och fattigdom. Biståndet behöver vara fokuserat på det vi vet ger resultat. I längden byggs samhällen och utveckling genom människor och organisationer som vill och kan förändra. Politiker och företag är avgörande aktörer, men måste få press och stöd från människor som agerar. Biståndet skall utgå från en ständigt uppdaterad analys, utformas kontextspecifikt och bygga på en förståelse av grundorsakerna till de problem som människor i fattigdom och utsatthet ställs inför.

SIDA 2 av (7)

Civilsamhällets biståndsarbete

På lång sikt är den avgörande faktorn för fattigdomsbekämpning och respekt för mänskliga rättigheter att samhällsstyret i ett land utgår från medborgarnas vilja och rättigheter. Konkurrensen om makten i ett land skall handla om att följa medborgarnas krav på politik, inte en konkurrens om att tillskansa sig personlig vinning. Med ett starkt och folkligt förankrat civilsamhälle kan detta bli verklighet, då kan inte regimer fortsätta att förtrycka och korrumpas. När människor sluter sig samman och mobiliserar kraft kommer förändring att ske. Inte minst är den arabiska våren ett tecken på detta.

Konkret handlar det om att svensk biståndsmedel kan stödja ett civilsamhälle som på nationell eller internationell nivå håller en hög kunskapsnivå om komplexa utvecklingsfrågor och för dialog med beslutsfattare på högsta nivå. Men det handlar också om kvinnoorganisationen i en liten by som utbildas i mänskliga rättigheter och ställer lokala beslutsfattare till svars för sin politik. Så kan människors rättigheter bli praktik och så byggs förutsättningar för långsiktigt hållbar utveckling.

Diakonia driver långsiktigt arbete med partnerorganisationer som vet hur bistånd fungerar och vet hur utveckling skapas. Den relationen gör att kunskap byggs upp om utvecklingens hinder och drivkrafter. Kunskapen lägger grunden för resultat för svenska biståndspengar. Diakonia har även kapacitet för att planera, följa upp och utvärdera stöd till civilsamhället i partnerländerna. Genom långsiktig dialog och närvaro har vi byggt system som i hög grad säkerställer att pengar används kostnadseffektivt och ger resultat för de biståndsmedel som satsas.

Samtidigt som vi är i ett aktivt partnerskap gör vi vår egen kontextanalys. Det civila samhället som vi stödjer måste inte bara ha relevans utan även vara legitimt och står för ett brett representationskap. Särskilt viktigt är att adressera problemet med att grupper som barn, etniska minoriteter och hbtq-personer kan vara exkluderade från inflytande inom det civila samhället.

Basala behov, som mat och bostad kan vara en förutsättning för att som enskild människa kräva politisk förändring. Organisationer inom det civila samhället kan tillgodose sådana behov, men det är statens ansvar att göra detta och företags förmåga till produktion kan bidra.

Kanaler och rollfördelning

Vi tror på en rollfördelning inom biståndet. Den svenska staten kan genom ambassader och andra kontaktytor stödja bilaterala eller multilaterala utvecklingsinsatser i mottagarländerna och vara en politisk påtryckare när stater förtrycker sitt folk. Näringslivet har sin roll; att skapa arbetstillfällen och bidra till att lokalt näringsliv utvecklas. För Diakonia, som en del av civilsamhället handlar det om att stödja och stå bredvid våra partnerorganisationers arbete lokalt, nationellt och internationellt för att bekämpa förtryck och underutveckling.



Våra partnerorganisationer arbetar i länder där förtryck och fattigdom råder på grund av politiskt vanstyre. Vi tror att vi har ett mervärde för att stödja dem. Vi tror inte att en organisation som kämpar för mänskliga rättigheter i ett land som präglas förtryck självklart vill vända sig till en främmande stats ambassad för att få biståndsmedel och annat stöd. Minskad användning av det svenska civilsamhället för kanalisering av biståndsmedel till förändringsaktörerna inom civilsamhället i partnerländerna betyder att motsvarande kapacitet för projekt- och programhantering måste byggas upp inom den statliga förvaltningen. Det tycks osäkert om detta är kostnadseffektivt.

Ett sådant system riskerar att förminska Sveriges förmåga att stödja de krafter i ett land som vill demokrati och mänskliga rättigheter, det riskerar att undvika att ge stöd till dem som verkligen behöver det. Vi tror att det svenska civilsamhällets mervärde, att vara en aktiv partner till de krafter inom civilsamhället i utvecklingsländerna som vill förändra, kompletterar statens roll i biståndet.

När det gäller det svenska bilaterala biståndet vill vi se att den svenska staten är en långsiktig och förutsägbar partner och givare. Sverige skall stå upp för fattiga människors perspektiv i utformandet av budget- och sektorstöd. Inriktningen skall utgå från en aktuell kontextanalys och bygga på kunskap från forskning och utvärderingar.

Multilateralt bör samma principer vara gällande. Det svenska stödet till multilaterala organisationer är stort och vi vill att Sverige skall sätta samma krav på transparens och resultat som inom andra delar av biståndet. Vi ser att Sverige, särskilt inom Världsbanken kan driva på för att dess arbete samstämmigt tacklar de globala utmaningarna kring fattigdom och klimatförändringar.

Diakonias arbete ger resultat

Vårt arbete med att stärka människors kapacitet ger resultat. Nedan finns tre exempel och en schematisk sammanställning av Diakonias arbete. Fler exempel finns på www.diakonia.se/resultat

Paraguay: Enxet-folket får tillbaka sin mark

Ursprungsfolket Enxet i Paraguay får tillbaka delar av sitt historiska territorium. Detta är resultatet av ett envist och systematiskt arbete av organisationen Tierraviva, som får stöd av Diakonia.

Staten löste in marken

Samhället Yakye Axa får nu rätt att tillträda den mark som den paraguayanska staten den 31 januari 2012, har löst in för deras räkning. Inlösningen skedde sedan den Interamerikanska domstolen dömt till ursprungsfolkets Enxets fördel.

Domen och inlösningen av marken är en stor framgång. Att Enxet får tillbaka rätten till sin mark är en upprättelse och något som bidrar till ett värdigt liv. Men framgången handlar också om att en marginaliserad folkgrupp påverkat ett omfattande strukturellt problem: Paraguay är ett av de länder i världen som har den största snedfördelningar när det gäller ägande av mark. Diakonias samarbetsorganisation Tierraviva har stöttat ursprungsfolket Enxet under många år och att man nu vunnit rättsprocessen är ett resultat av ett långsiktigt och kunnigt arbete, förankrat hos Enxet-folket.

Fått tillbaka nästan 50 000 hektar av sin mark

Sex år och sju månader efter det att Paraguay förlorade en rättegång i Interamerikanska domstolen för mänskliga rättigheter (Corte Interamericana de



Derechos Humanos) överlåter nu landet mark åt Enxet-folket och dess samhälle Yakye Axa.

SIDA 4 av (7)

Genom statens köp av marken finns nu ett sammanhängande territorium på nästan 50 000 hektar mark som ursprungsfolket Enxet har fått tillbaka. Territoriet tillhör de tre samhällena Payseyamexiempa'a, Kelyenmagategma och Yakye Axa. Trots segern med återlämnandet av marken finns det fortfarande flera saker kvar att åtgärda. Bland annat innehåller domen från Interamerikanska domstolen krav på en lagstiftningsreform för återlämnande av territorium. Domen fastställer också att det ska föras en diskussion om utvecklingsprojekt för Enxet-folket.

I ett uttalande i samband med ceremonin den 31 januari sade representanter för Diakonias samarbetsorganisation Tierraviva: "Vi på Tierraviva vill uttrycka vår tacksamhet till Enxet-folket för att de anförtrodde oss uppdraget att följa deras fall och till er alla för den energi och den solidaritet ni visat... Det är fortfarande lång väg kvar att gå och det finns mycket kvar att bygga upp. Vi litar på att stödet för Enxet och ursprungsfolk kommer att fortsätta tills detta har uppnåtts."

Det internationella stödet och uppmärksamheten från bland annat Diakonia har varit viktigt under arbetets gång: "Den här framgången är också en framgång för en djup solidaritet och för en osjälvisk kärlek till rättvisan. Det här visar att vi på olika platser på vår planet kan bli berörda av och agera för en grupp människor som kämpar för sina rättigheter."

Kenya: Kvinnor får bättre ekonomi och mer inflytande

Den kenyanska organisationen Woman Political Alliance arbetar både med att stärka kvinnors ekonomiska förutsättningar och med att stärka kvinnors politiska inflytande. Ett sätt att stärka kvinnors ekonomiska förutsättningar är att informera och utbilda kvinnor så att de kan utnyttja de statliga medel som finns för kvinnligt företagande. Detta är pengar som man kan ansöka om hos regionala myndigheter och mikrokreditinstitutioner. Men många kvinnor vet inte om att möjligheten finns och vet inte heller hur de ska göra. Woman Political Alliance utbildningar har fått en enorm effekt och nu har ansökningarna till fonderna ökat markant.

Kvinnors politiska inflytande ökar

Inom kvinnors politiska inflytande har Woman Political Alliance arbetat långsiktigt med att få in skrivningar om jämställdhet i den nya kenyanska konstitutionen. Tillsammans med andra kvinnoorganisationer har Woman Political Alliance drivit på för att det ska gälla en 2/3-regel i de statliga beslutsfattande instanserna. Regeln innebär att det aldrig ska vara mer än 2/3-delar av samma kön i t.ex. parlamentet. Dagens parlament består endast av 9% kvinnor. Nu fortsätter Women Political Alliance med sitt lobbyarbete för att säkerställa att den nya konstitutionen också får effekt i verkligheten. Organisationen arbetar med att mobilisera lokalt stöd genom möten och mediearbete. Genom direkta möten med beslutsfattare lobbar de för att 2/3-regeln och andra lagar, som redan finns men inte alltid syns i praktiken, ska bli verklighet.

Stöd till kvinnor som vill jobba i politiken

Woman Political Alliance utbildar och coachar också kvinnor som vill kandidera till politiska poster.



- Det har varit en utmaning för kvinnor att ta plats inom politiken på grund av en tradition och kultur där männen är de som självklart ska ha det största inflytandet. Vi har kämpat länge för att komma dit vi är idag, säger Wambuni Kanyi på Woman Political Alliance.

SIDA 5 av (7)

Palestina: Majd utbildar sig för att hjälpa andra

Palestinska Majd Hjeij, 18 år, var på väg att hoppa av skolan och gifta sig ungt. Hon deltog i organisationen PCC:s projekt för unga och har nu en helt annan inställning till framtiden: "Nu vill jag studera och jag skulle aldrig gifta mig utan att ha skaffat mig utbildning och jobb".

Studerar socialt arbete för att hjälpa andra

18-åriga Majd Hjeij som bor på ockuperat palestinskt territorium i östra Jerusalem. Majd studerar nu socialt arbete vid Jerusalems universitet i Abu Deis, ett område som kringgärdas av den israeliska muren. Majd bor tillsammans med sin ensamstående mamma och fyra syskon – en äldre bror, en yngre bror samt två systrar – och hon har haft en kämpig barndom på grund av föräldrarnas skilsmässa då hon var tio år.

Ensamstående mamma

- Det är svårt att leva med en ensamstående mamma här eftersom kvinnor inte har mycket att säga till om. Vi hade problem med pengar och med familjen. Jag hade svårt för att uttrycka mig själv och hade inga fritidsintressen.

- Så kom jag med i projektet och jag förändrades. Innan jag gick med i PCCs ungdomsgrupp hade jag inga ambitioner med mitt liv, men nu vill jag studera, och jag skulle aldrig gifta mig utan att ha skaffat mig utbildning och jobb. Att skaffa sig en utbildning är det viktigaste, även om samhället tycker att kvinnor borde hålla sig hemma, säger Majd Hjeij.

Vill hjälpa förtryckta kvinnor

Majd Hjeij befinner sig på universitetsområdet tillhörande Al-Quds Öppna Universitet när hon berättar sin historia:

- Jag hade problem med min familj. Jag hörde talas om PCC och ville gå med. Jag var 15 år (2007). Jag var blyg och vågade inte visa vem jag var. Men efter att jag gick med i gruppen klarade jag av att diskutera mina idéer och uttrycka mig själv. Jag blev mer medveten. PCC hjälpte mig fatta beslutet att studera socialt arbete. Nu har jag förhoppningar och drömmar inför framtiden och jag hoppas kunna hjälpa kvinnor som är förtryckta.

Ungdomars psykiska hälsa påverkas negativt av konflikten

Det är ingen överdrift att påstå att ungdomars psykiska hälsa påverkas av den politiska och socioekonomiska situation de lever i, speciellt i Jerusalem – en stad inom palestinskt ockuperat territorium där invånarna ständigt konfronteras med frågor om boende, avspärningar och begränsad rörelsefrihet, muren, mark som konfiskeras, hus som rivs, familjer som vräks med mera.

Ung befolkning

Ungdomar utgör hälften av Palestinas befolkning, och många av dem känner hopplöshet inför framtiden på grund av den situation de lever i. Ungdomarna har



blivit mer våldsamma och aggressiva och fler använder droger. Dessutom skapar hela situationen, med ungdomar som hoppar av skolan för att börja jobba och unga flickor som gifter sig tidigt för att inte ligga familjen till last, en känsla av förvirring kring vilka identitet, både på ett individuellt och ett nationellt plan.

SIDA 6 av (7)

Hälften av eleverna i Jerusalem slutar skolan i förtid

Enligt en annan studie, publicerad av Association For Civil Rights in Israel, ACRI, 2010 så avbryter 50 procent av eleverna i Jerusalem sina studier i förtid. Det är en väldigt hög siffra och siffran omfattar inte de barn som aldrig börjar skolan överhuvudtaget – på grund av för få platser i skolan, eller på grund av den israeliska regeringens policy som indirekt uppmuntrar ungdomar att börja arbeta och därmed förser den israeliska arbetsmarknaden med billig arbetskraft. Samtidigt gifter sig 42 procent av flickorna i Jerusalem innan de har fyllt 16 år.

Ockupationen leder till psykosociala problem

Försämrade socioekonomiska villkor på grund av Israels ockupation av palestinskt territorium håller på att leda till en enorm ökning av psykosociala problem bland marginaliserade barn och ungdomar. Det handlar om barn och ungdomar som inte har tillgång till bra stödsystem och åtgärder, och vars föräldrar ofta inte har någon utbildning vilket gör det svårt för dem att hjälpa sina barn när det exempelvis gäller studier och psykosociala frågor. Osäkra ungdomar med bristande självkänsla tappar till sist förtroendet för andra, vilket leder till problem såsom våld, att man blir inåtvänd och asocial, samt att man hoppar av skolan utan hopp om framtiden.

Arbetar förebyggande med unga i riskzonen

Eftersom många ungdomar i Jerusalem hoppar av skolan så har PCC fokuserat på att arbeta förebyggande bland unga som befinner sig i riskzonen för att avbryta sina studier i förtid. Mellan åren 2005 och 2010 nådde PCC årligen i genomsnitt 100 ungdomar och arbetade i ungdomsgrupper med ett slags livskunskap som bland annat inkluderade beslutsfattande, att kunna uttrycka sina känslor, välja vänner, strukturera upp sin tid och konflikthantering (framför allt med fokus på våld) samt genusfrågor. Eller som Majd uttrycker det: "Ungdomsprogrammet är väldigt bra. Tjejer och killar lär sig att respektera varandra. Numera ser jag killar som mina jämlikar. Tidigare hade jag svårt för att umgås med dem."

Utvärderingar visar på goda resultat

Utvärderingar baserade på intervjuer gjorda med deltagare i programmet 2010 visar att 87 procent av killarna ansåg att deras attityd gentemot tjejerna förbättrats och motsvarande siffra för tjejerna var 89 procent. Dessutom ansåg 76,7 procent av ungdomarna att de hade förbättrat sin förmåga att fatta beslut och 67,8 procent tyckte att de blivit bättre på att uttrycka sina åsikter. Och när det gäller ansvarstagande så uttryckte 77,8 procent av ungdomarna att de hade blivit bättre på att ta ansvar.

PCC kommer, med stöd av Diakonia, att fortsätta arbeta med ungdomar och ge dem kunskap och självkänsla nog att möta svårigheter som Israels ockupation av palestinskt territorium, ekonomisk utarmning och psykisk stress. PCC kommer också att rikta sig till ungdomarnas föräldrar via informationsmöten, hembesök och aktiviteter samt till samhällsmedborgare i allmänhet genom medvetandegörande aktiviteter. I arbetet med föräldrar och samhällsmedborgare kommer PCC att lyfta fram vissa paragrafer ur FNs Barnkonvention såsom rätten till utbildning, rätten till hälsa och att främja barnens bästa.



Schematisk sammanfattning av Diakonias arbete med partnerorganisationer

